

Sygn. akt I ACa 603/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Szewczyk
Sędziowie:	SSA Władysław Pawlak SSA Barbara Górczanowska (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Beata Lech

po rozpoznaniu w dniu 3 lipca 2013 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa Stowarzyszenia (...) w W.

przeciwko D. O.

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku zaocznego Sądu Okręgowego – Sądu Gospodarczego w Kielcach

z dnia 18 marca 2013 r. sygn. akt VII GC 60/13

oddala apelację.

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 3 lipca 2013 r.

Strona powodowa Stowarzyszenie (...) w W. domagała się zasądzenia od pozwanego D. O. kwoty 1.902,78 zł wraz z należnościami ubocznymi tytułem wynagrodzenia autorskiego wynikającego z umowy licencyjnej zawartej między stronami w dniu 28 sierpnia 2009r., na publiczne odtwarzanie utworów w lokalu prowadzonym przez pozwanego.

Pozwany nie udzielił odpowiedzi na pozew i nie stawił się na rozprawie. Wyrokiem zaocznym z dnia 18 marca 2013 r. Sąd Okręgowy w Kielcach VII Wydział Gospodarczy zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 1.584 zł z odsetkami w wysokości ustawowej 13% rocznie z tym, że od kwoty 198 zł od dnia 16.01.2011r., od kwoty 198 zł od dnia 7.12.2011r., od kwoty 198 zł od dnia 10.12.2011r., od kwoty 198 zł od dnia 8.12.2011r., od kwoty 198 zł od dnia 16.01.2012r., od kwoty 198 zł od dnia 16.04.2012r. od kwoty 198 zł od dnia 16.08.2012r. od kwoty 198 zł od dnia 16.10.2012r., oraz kwotę 591 zł tytułem kosztów procesu, a oddalił powództwo w pozostałej części. Wyrokowi w pkt I Sąd nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Uzasadniając wyrok w części oddalającej powództwo, Sąd Okręgowy podał, że strony wiązała umowa z dnia 28 sierpnia 2009r. nr (...) na publiczne odtwarzanie utworów w lokalu prowadzonym przez pozwanego w O.. Z tytułu publicznych odtworzeń utworów określonych szczegółowo w umowie pozwany zobowiązany był do zapłaty na rzecz powoda wynagrodzenia autorskiego począwszy od października 2009r w wysokości 198zł kwartalnie, określonego w § 5 ust.1 umowy. Powódka wystawiała stosowne faktury z tym, że za okres od 7 grudnia 2011r zawierały one podatek VAT w wysokości 23%, i wezwała pozwanego do zapłaty. Według Sądu Okręgowego powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie co do kwoty 1.584 zł, tak jak to wynikało z zapisów umowy. Sąd nie podzielił stanowiska reprezentowanego przez powoda, że pozwany był zobowiązany do uiszczenia także podatku VAT od wynagrodzenia określonego w umowie skoro takim podatkiem zostały obciążone wynagrodzenia autorskie począwszy od 1 kwietnia 2011r. Sąd powołał się na zasady prawa zobowiązań, z których wynika, że zakres obowiązku dłużnika obejmuje w zasadzie to, co wynika z treści zobowiązania. Jeśli zatem przy zawieraniu umowy uzgodniono wynagrodzenie nie obejmujące podatku od towarów i usług wg określonej stawki nie stwarza to uprawnienia dla powoda do podniesienia jednostronnie tego wynagrodzenia w granicach należnego podatku VAT jeśli takim podatkiem zostały obciążone wynagrodzenia autorskie. Obowiązek zapłaty zwiększonego wynagrodzenia przez pozwanego może wynikać jedynie ze zmiany umowy .Powód nie ma zatem możliwości żądania dodatkowego świadczenia ponad uzgodnione wynagrodzenie powołując się na to, że nie uwzględnia ono podatku od towarów i usług. Wskazać należy, że zgodnie z zapisem § 11 umowy wszelkie jej zmiany wymagały zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności. Sąd Okręgowy podzielił stanowisko powoda, że podatek VAT jest elementem „cenotwórczym”, co oznacza tylko tyle, że sprzedawca towaru czy usługi, kalkulując cenę jest uprawniony do wliczania do niej tego podatku. O wysokości ceny decyduje jednak treść umowy stron (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z 6.11.2002r., I CKN 1158/00, i z 23.01.1998r., I CKN 429/97 i uchwale z 21.07.2006r III CZP 54/06). Sąd Okręgowy miał na uwadze, że w ramach swobody umów (art. 353¹ k.c.) strony mogą swobodnie umówić się co do tego, czy podatek VAT będzie czy też nie będzie elementem wynagrodzenia. Rozstrzygnięcie więc, czy strona zobowiązania jest do zapłacenia, jako elementu wynagrodzenia, kwoty odpowiadającej podatkowi od towarów i usług należnemu od takiej usługi zależy od treści łączącej strony umowy. W sporem objętym przypadku wynagrodzenie obejmowało kwoty wymienione w umowie przez cały okres obowiązywania umowy i wskazanie w jej treści, że nie obejmuje ono podatku VAT (§ 5 ust.2 umowy) nie spowodowało, że powód, tak jak to uczynił w fakturach i w pozwie, miał prawo jednostronnie doliczyć taki podatek do umówionego wynagrodzenia. Odsetki zasądzono na mocy art. 481 § 1 k.c. od upływu terminu zapłaty faktur. O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 3 i art. 99 oraz 100 k.p.c. Wyrokowi nadano rygor natychmiastowej wykonalności wobec spełnienia przesłanek wynikających z art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżyła strona powodowa Stowarzyszenie (...) w W. zaskarżając go w części oddalającej powództwo o zapłatę wynagrodzeń autorskich, co do kwoty 318,78 zł (pkt II wyroku).

Powyzszemu wyrokowi strona powodowa zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego polegające na naruszeniu przepisu art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia z dnia 05.07.2001r. o cenach, przepisu art. 8 ust. 2a ustawy o podatku od towarów i usług oraz przepisu art. 56 k.c. i 65 k.c. - poprzez ich niezastosowania, w wyniku czego Sąd I Instancji nie uwzględnił, iż począwszy od dnia 1.04.2011 r. działalność powoda, jako organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi została objęta podatkiem od towarów i usług, który to podatek jest elementem cenotwórczym, zatem na mocy przepisu art. 8 ust. 2a ustawy o podatku od towarów i usług powinien zostać doliczony do kwoty wynagrodzenia autorskiego (ceny) dochodzonego przez powoda. Ponadto strona powodowa zarzuciła naruszenie przepisów procesowych, które miało wpływ na treść wydanego w sprawie wyroku. tj. przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie zapisu zawartego w § 5 ust. 2 umowy licencyjnej z dnia 28 sierpnia 2009r. nr (...) 09,01.2008r. na publiczne odtwarzania utworów w lokalu prowadzonym przez pozwanego i przyjęcie, iż mimo że strony w dacie zawarcia umowy określiły, że wynagrodzenie autorskie nie obejmuje podatku VAT (jest wynagrodzeniem netto), powód nie był uprawniony do doliczenia podatku VAT do wynagrodzenia autorskiego. od daty gdy taki obowiązek został nałożony na powoda przez ustawodawcę.

Wskazując na powyższe, strona powodowa wniosła o zmianę wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach w zaskarżonym zakresie, tj. w części oddalającej powództwo — pkt II i uwzględnienie żądania pozwu w całości oraz zasądzenie

od pozwanego należnych kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych a• w razie nieuwzględnienia powyższego wniosku - uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie w uchylonym zakresie sprawy Sądowi Okręgowemu w Kielcach do ponownego jej rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach instancji odwoławczej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda jest nieuzasadniona.

Zaskarżony wyrok jest trafny i brak jest podstaw do jego wzruszenia. Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne prawidłowo poczynione przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne, jako znajdujące oparcie w zgromadzonym materiale dowodowym, ocenionym przez ten Sąd w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c. Akceptuje również oceny prawne wyrażone przez ten Sąd na gruncie ustalonego stanu faktycznego i wnioski wyciągnięte z tych ocen. Zarzuty apelacyjne podniesione przez pozwanego nie mogły skutkować poczynieniem odmiennych ustaleń i ocen w kwestionowanych zagadnieniach.

W szczególności nie może odnieść skutku zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie zapisu zawartego w § 5 ust. 2 umowy licencyjnej. Zapis ten stwierdzający jedynie, że wynagrodzenie autorskie nie obejmuje podatku VAT, nie uprawniał powoda do jednostronnego doliczania podatku VAT do wynagrodzenia autorskiego od daty, gdy taki obowiązek został nałożony na powoda przez ustawodawcę. Takiego uprawnienia, wbrew zarzutom apelacji, nie można z powołanego zapisu wywieść, bowiem jak trafnie zauważył Sąd pierwszej instancji, strony mogą swobodnie umówić się co do tego, czy podatek VAT będzie czy też nie będzie elementem wynagrodzenia. W przedmiotowej umowie strony wyraźnie określiły, że podatek VAT nie jest elementem wynagrodzenia, zważywszy, że w chwili zawarcia umowy taki obowiązek podatkowy w odniesieniu do praw autorskich nie istniał. Strony nie przewidziały też, że w razie wprowadzenia takiego podatku w odniesieniu do praw autorskich, wynagrodzenie ulegnie automatycznemu zwiększeniu o stawkę podatku VAT, chociaż w punkcie 3 § 5 umowy uzgodniły waloryzację wynagrodzenia stosownie do wzrostu przeciętnego wynagrodzenia.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w cytowanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku uchwale z dnia 21 lipca 2006r sygn. III CZP 54/06 (OSNC 2007/5/66), art. 1 ust. 2 ustawy o cenach z 1982 r. umożliwił przerwucenie w umowie na nabywcę ciężaru opodatkowania podatkiem od towarów i usług nabytego przez niego towaru lub usług, jednak przepis ten nie stanowił podstawy prawnej do dochodzenia od nabywcy ceny obejmującej podatek od towarów i usług, jeżeli umowa zawarta przez strony nie przewidywała jako elementu ceny tego podatku. Wniosek ten Sąd Najwyższy uznał za aktualny także na gruncie ustawy z dnia 5 lipca 2001 r. o cenach (Dz.U. Nr 97, poz. 1050 ze zm.) oraz ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. Nr 54, poz. 535 ze zm.). Obowiązek zapłaty zwiększonego wynagrodzenia przez kontrahenta może wynikać jedynie ze zmiany umowy. Dotyczy to także sytuacji, w której żądanie zapłaty zwiększonego wynagrodzenia jest następstwem zmiany stawki podatku od towarów i usług. Jeżeli strony w umowie nie zawarły stosownych postanowień co do konsekwencji ewentualnej zmiany stawki podatku od towarów i usług, lub też nie doszło do zmiany umowy, to brak jest podstaw do domagania się zapłaty równowartości tego podatku jako części wynagrodzenia.

Z przedstawionych względów apelację powoda oddalono jako bezzasadną, na podstawie art. 385 k.p.c.